

SPOLUPRÁCA S RODIČMI (ZÁKONNÝM ZÁSTUPCOM) ŽIAKA

Spolupráca s rodičmi (zákonným zástupcom) žiaka je jednou z hlavných podmienok úspešného začlenenia žiaka do výchovno-vzdelávacieho procesu. Okrem jazykovej bariéry môže byť prekážkou aj nedostatok informácií o školskom systéme v Slovenskej republike. Je preto dôležité poskytnúť rodičom tieto informácie ešte pred príchodom žiaka do školy v rôznych jazykových mutáciách.

⇒ PRED PRÍCHODOM ŽIAKA DO ŠKOLY; SÚBOR MATERIÁLOV A FORMULÁROV PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Stanoviť si jasné pravidlá komunikácie a spolupráce:

- spôsob komunikácie: napr. e-mailom, SMS, telefonicky, prostredníctvom portfólia žiaka a pod.*
- jazyk komunikácie*
- kontaktná osoba: nemusí byť rodič (zákonný zástupca), môže to byť aj príbuzný alebo iná osoba.*
- pravidelné informačné stretnutia: žiak – rodič (zákonný zástupca) – učiteľ – asistent (adaptačný koordinátor) – tlmočník*
- riešenie problémov: prípadné problémy riešiť okamžite, aby nedochádzalo k nedorozumeniu.*
- spôsob podpory rodičov pri domácej príprave žiaka: I keď rodičia z dôvodu jazykovej bariéry nemusia byť schopní pomáhať žiakovi s domácimi úlohami, je dôležité podnecovať ciele spoluprácu rodičov a detí. Napríklad rodičia môžu kontrolovať plnenie domácich úloh (označenie v zošitoch), hlasné čítanie (10 minút), pri domácej príprave používať materinský jazyk (informácie na internete, slovníky, encyklopédie).*
- spôsob hodnotenia: stanovenie jasných pravidiel hodnotenia – priebežné hodnotenie formou známok/bodového hodnotenia (EduPage) v súlade so školským vzdelávacím programom slúži len na informáciu o pokrokoch žiaka.*
- informovanie o školských a mimoškolských aktivitách: pozvánky na akcie v jazyku rodičov (zákonných zástupcov) musia byť stručné, zrozumiteľné a jednoznačné (dátum, presný čas a miesto).*
- rešpektovanie zvykov rodiny: napríklad stravovanie a pod. Rodičia sa môžu zúčastniť vyučovacích hodín a porozprávať žiakom napríklad o krajine ich pôvodu, zaujímavostiach, kultúrnych a náboženských sviatkoch a pod.*

- Pred otvorením kurzu štátneho jazyka je vhodné poskytnúť rodičom (zákonnému zástupcovi) informácie o kurze a ich úlohe v procese jazykovej podpory dieťaťa. Osvedčilo sa aj, keď si rodičia sami vyskúšali niektoré aktivity. Vytvorili si tak predstavu o organizácii a obsahu kurzu a o napredovanie svojich detí v slovenskom jazyku sa začali viac zaujímať.

Návrh pozvánky na informačné stretnutie pre rodičov a predlohy na usporiadanie informačného stretnutia pre rodičov nájdete v Prílohách Metodickéj príručky KIKUS. Voľne dostupné na: www.inkluzivniskola.cz/kikus.

- Pre rodičov je často náročné, ak sa im odporučí, aby s dieťaťom doma hovorili po slovensky. Deti si môžu osvojiť aj „chyby“ svojich rodičov (napr. nesprávne používanie rodov, skloňovanie) a je nesmierne ťažké tieto zafixované chyby odstrániť. Vhodnejšie je podporovať cieľnú spoluprácu rodičov a detí napríklad v podobe „domácich úloh – pracovné listy, kartičky či obrázky k preberanej téme podnecujú k tomu, aby sa doma venovali materinskému jazyku. Keď majú žiaci dobrý základ vo svojom materinskom jazyku, je relatívne jednoduché poskytnúť im podporu v slovenčine. Po každej lekcii môžu žiaci doma spolu s rodičmi dokončiť pracovný list, napr. pomenovať časti tela alebo oblečenia na obrázku v materinskom jazyku aj v slovenčine. Úlohou rodičov je spolu s deťmi zapísať do pracovného listu pojmy v ich materinskom (prvom) jazyku v príslušnej grafickej sústave (napr. znaky, cyrilika, azbuka...). Pracovný list je tak podnetom k rozhovoru rodiča a dieťaťa o danej téme. Žiak si vytvára paralelnú základnú lexikálnu zásobu, získava gramatické štruktúry a interakčné komunikačné vzorce v oboch používaných jazykoch. Pocíti, že dvojjazyčnosť nie je nedostatok, ale šanca. Zároveň rodičia vnímajú, že ich jazyk je uznávaný ako rovnocenný, čím sa zvýši aj záujem rodičov o slovenčinu. Vypĺňanie pracovných listov však musí byť dobrovoľné, nesmie mať charakter záťaže.

KIKUS pracovné listy na spoluprácu rodiča s dieťaťom – listy s úlohami k rozdielnym témam z bežného života žiakov. Sú dostupné v troch stupňoch obťažnosti a koncipované tak, aby s nimi mohli pracovať aj rodičia s malou znalosťou slovenského jazyka.

Obsahujú vždy 20 tém. S časťou pracovných listov môžu žiaci mladšieho školského veku pracovať aj samostatne, pretože úlohy spočívajú v domalovaní alebo vyfarbovaní daných častí, príp. zahŕňajú aj ďalšie pracovné techniky ako vystrihovanie a nalepovanie.

Pracovné listy sú farebné a vytlačené na extra tvrdom papieri. Na uchovávanie pracovných listov potrebujú žiaci zakladač s krúžkovou mechanikou.

- Pri komunikácii s rodičmi (zákonným zástupcom) je niekedy vhodné požiadať o pomoc aj ďalších odborníkov poskytujúcich rôzne formy poradenstva cudzincom, ktorí môžu pomôcť zorientovať sa rodičom aj v iných oblastiach a byť tak nápomocní pri riešení problematických situácií spojených s inklúziou ich detí do výchovno-vzdelávacieho procesu.

S prijatím nového žiaka prijímame aj nových rodičov. Nech už sú odkiaľkoľvek, mali by mať pocit, že k nám patria.

Průvodce začleňováním žáků s odlišným mateřským jazykem, s. 48

Literatúra

BERNKOPFOVÁ, Michala – NOSÁLOVÁ, Barbora – TITĚROVÁ, Kristýna – VÁGNEROVÁ, Tereza – VÁVROVÁ, Jana: *Průvodce začleňováním žáků s odlišným mateřským jazykem. Pro základní školy*. Praha : Meta, o. p. s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů, 2019. 153 s. ISBN 978-80-88171-24-9.

Jak komunikovat s rodiči [on-line]. Posledná aktualizácia 2021-03-08 17:18. [cit. 02. 05. 2021]. Dostupné z: <https://www.inkluzivniskola.cz/cestina/jak-komunikovat-s-rodici>

Komunikace s dítětem a žákem [on-line]. Posledná aktualizácia 2020-06-05 11:13. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.inkluzivniskola.cz/komunikace-s-ditetem>

První dny ve škole [on-line]. Posledná aktualizácia 2020-12-15 18:26. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/prvni-den-ve-skole>

Příručka pro snadnější porozumění s cizincem [on-line]. Centrum pro integraci cizinců, občanské sdružení. 12 s. [cit. 02. 05. 2021]. Dostupné z:

https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/prirucka_pro_snadnejsi_porozumeni_s_cizincem.pdf

SLAVÍKOVÁ-BOUCHER, Lucia. *Český žák-cizinec. Metodika pro pedagogické pracovníky zabývající se problematikou dětí/žáků-cizinců*. Praha : NIDV, 2016. 11 s. ISBN 978-80-86956-87-9.

Zapojení do výuky [on-line]. Poslední aktualizace 2021-01-15 18:01. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.inkluzivniskola.cz/zapojeni-do-vyuky>

Spracovali: PhDr. Janka Píšová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD.

Grafické spracovanie: Ing. Gabriela Némethová

Podklad je súčasťou intelektuálneho výstupu Manuál pre inklúziu detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike v rámci projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý je financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+.

Koordinátori: PhDr. Janka Píšová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD., PhDr. Denisa Ďuranová